

Raadsvergadering	17 december 2019
Volgnummer	146-2019
Onderwerp	Plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie (incl. burgerbegroting, kinderburgemeester, jeugdlintje)
Programmanummer	0 Bestuur en ondersteuning
Registratienummer	2019-33050
Collegevergadering	12-11-2019
Portefeuillehouder	Wethouder Heijnen
Organisatieonderdeel	BCC Bestuurszaken & Ex. Betrek.
Behandelend ambtenaar	C Weusten Telefoonnummer: 043-350 4783 Karin.Weusten@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Aan de raad wordt gevraagd om het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie 'Beter, Bewuster en Efficiënter' vast te stellen. Dit plan van aanpak kent een drie sporenaanpak met daarin een kwaliteitsimpuls van de bestaande burger- en overheidsparticipatiewerkwijzen en de implementatie van de 3 nieuwe instrumenten, te weten de Burgerbegroting, De Kinderburgemeester en het Jeugdlintje. Daarnaast voorziet het plan van aanpak in deelname aan de Quick Scan Lokale Democratie waarin inwoners, ambtenaren, raads- en collegeleden hun mening geven over het lokale samenspel. Voor de uitvoering van dit plan wordt tevens gevraagd om in te stemmen met een overloopreserve voor het onderdeel burgerbegroting en een bestemmingsreserve voor burger- en overheidsparticipatie.

Beslispunten

1. Vaststellen van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie inclusief:
  - a. implementatieplan burgerbegroting en de daarin opgenomen longlist
  - b. de uitwerking van de Maastrichtse Kinderburgemeester
  - c. het Maastrichtse Jeugdlintje
2. Het college delegeren om de criteria voor de projecten van de burgerbegroting vast te stellen.
3. Instemmen met het instellen van een bestemmingsreserve, gevoed vanuit de budgetten Burgerparticipatie 2019 en 2020, voor de activiteiten van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie voor de periode t/m 2023.
4. Instemmen met het instellen van een overloopreserve voor het restantbudget Burgerbegroting 2019 voor de extra organisatie- en communicatiekosten in 2020.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

In het Coalitieakkoord 2018 – 2022 Maastricht Onbegrensd en Ontspannen is besloten om blijvend te investeren en te innoveren op het gebied van burger- en overheidsparticipatie. Hiervoor is eerst een inventarisatie van de reeds in gang gezette maatregelen rondom burger- en overheidsparticipatie opgesteld die als basis dient voor het opgestelde plan van aanpak voor nieuwe experimenten vanaf 2020, waaronder de burgerbegroting. Conform afspraak is de raad vroegtijdig betrokken bij het opgestelde plan van aanpak.

- Coalitieakkoord 2018-2022 'Maastricht, onbegrensd en ontspannen' d.d. 11 juni 2018.
- Motie eDemocratie d.d. 13 november 2018.
- Uitvoeringsprogramma 2018-2022 d.d. 17 december 2018.
- Collegebesluit 'Inventarisatie maatregelen en ervaringen burger- en overheidsparticipatie 2015-2018' d.d. 7 mei 2019.
- Motie Kinderburgemeester d.d. 2 juli 2019.
- Motie Jeugdlintje d.d. 2 juli 2019.
- Raadsbesluit 'Startbesluit burgerbegroting' d.d. 24 september 2019

2. Gewenste situatie.

Het plan van aanpak kent een drie sporenaanpak:

- Spoor 1 betreft onder het motto 'Beter, Bewuster en Efficiënter' een kwaliteitsimpuls van de huidige burger- en overheidsparticipatiewerkwijzen.
- Spoor 2 betreft het vervolg op de uitkomst van de Quick Scan Lokale Democratie
- Spoor 3 betreft de introductie van een drietal nieuwe instrumenten, namelijk de Burgerbegroting, Kinderburgemeester en het Jeugdlintje.

Spoor 1: Kwaliteitsimpuls van de huidige burger- en overheidsparticipatiewerkwijzen.

Uit de vastgestelde inventarisatie maatregelen en ervaringen burger- en overheidsparticipatie 2015-2018 en het Rapport Gouden Sleutels blijkt dat de grote uitdaging voor burger- en overheidsparticipatie is dat we veel bewuster moeten nadenken over de rol van de (gemeentelijke) overheid en wat we willen bereiken met burger- en overheidsparticipatie. Naar aanleiding hiervan zijn in het plan van aanpak de doelen van burger- en overheidsparticipatie nader beschreven en zijn een vijftal acties opgenomen om te werken aan een kwaliteitsimpuls van de huidige burger- en overheidsparticipatiewerkwijzen. Deze acties zijn (1) het versterken van eDemocratie, (2) kennisontwikkeling over participatieve werkvormen, (3) organisatieontwikkeling, (4) kwalitatieve analyse van de huidige participatievormen en (5) het inzetten van loting bij de burgerparticipatie.

Spoor 2: Vervolg uitkomst van de Quick Scan Lokale Democratie

De Quick Scan Lokale Democratie onderzoekt hoe het lokale samenspel tussen de raad, college, ambtenaren en inwoners wordt ervaren. Op basis van de uitkomst van deze Quick Scan zal medio januari 2020 moeten worden gezien welke maatregelen extra kunnen worden genomen.

Spoor 3: Nieuwe instrumenten: Burgerbegroting, Kinderburgemeester en het Jeugdlintje

Burgerbegroting

De Burgerbegroting is een experiment waarin burgers zelf thema's kiezen waarover ze zelf het beschikbare gestelde budget verdelen en vervolgens ook beslissen welke projecten worden uitgevoerd. Op 24 september 2019 heeft de raad besloten om zelf de kaders van de burgerbegroting vast te stellen. Deze zijn weergegeven in het bijgevoegde implementatieplan (bijlage 2 van het plan

van aanpak burger- en overheidsparticipatie). Na vaststelling van dit implementatieplan worden de criteria voor de projecten nader uitgewerkt. Voorstel is om aan het college de bevoegdheid te delegeren om deze criteria vast te stellen.

Kinderburgemeester

In het plan voor de Kinderburgemeester (bijlage 3 van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie) is gekozen voor een educatief programma voor groep 6 van – in principe – alle Maastrichtse basisscholen. Uit de deelnemende groepen 6 wordt vervolgens één groep 7 geselecteerd waarmee de verkiezing van de kinderburchemeester en 2 loco-kinderburgemeester wordt vormgegeven en de klas als kinderraad wordt geïnstalleerd. De raad installeert de kinderburchemeester, de loco-kinderburgemeesters en de kinderraad.

Jeugdlintje

Het Maastrichts Jeugdlintje (zie bijlage 4 van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie) is bedoeld voor jongeren in de leeftijd van 6 tot 18 jaar die zich vrijwillig en belangeloos inzet of heeft ingezet én een bijzondere prestatie heeft geleverd. Jeugdigen kunnen door iedereen gemotiveerd worden voorgedragen. De selectiecommissie bestaat uit 3 raadsleden. Het jeugdlintje wordt uitgereikt door de burgemeester.

Indicatoren.

De volgende indicatoren zijn opgenomen in programma 0 van de programmabegroting. Deze worden getoetst via de stadspeiling.

	(okt) 2016	(dec) 2017	2020	2022
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente onvoldoende luistert naar de mening van haar inwoners	13	16	16	14
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente inwoners onvoldoende betreft bij plannen, activiteiten en voorzieningen	21	22	22	20
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente onvoldoende ruimte biedt voor realiseren van ideeën en initiatieven	16	19	19	17

Na de uitkomst van de QuickScan (spoor 2 van het plan van aanpak) kan worden beoordeeld of er nog een verdieping moet plaatsvinden en of over twee jaar – aanvullend op de stadspeiling - een nieuwe Quick Scan moet worden uitgevoerd.

3. Argumenten.

Het algemene doel van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie is het versterken van de lokale democratie zodat de lokale overheid samen met haar inwoners – elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap – concreet kan bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke problemen, Daarbij wordt geprobeerd om bewoners te stimuleren meer betrokken te zijn en steeds meer invloed en zeggenschap te nemen over de eigen leefomgeving. Hoewel regulier ook veel aandacht is voor burger- en overheidsparticipatie is het plan van aanpak noodzakelijk om meer focus en sturing aan te brengen in de organisatie en op deze manier te experimenteren met nieuwe vormen om meer mensen te betrekken en zelfs meer zeggenschap te geven.

Tijdens de bijeenkomst van 30 oktober 2019 hebben inwoners veel tips gegeven over hoe de gemeente en gemeenschap in gesprek kunnen gaan. De rode draad is gehoord worden en serieus worden genomen. Ervaring is dat er veel naar de mening van de burger wordt gevraagd, maar dat deze het gevoel hebben dat er toch al een beslissing is genomen. Het belang van buurt- en wijkgericht werken danwel een laagdrempelige front-office en de buurtnetwerken is meerdere malen aangehaald. Beter informeren en meer bekendheid geven aan de stadsrondes c.q. de raadsagenda zijn ook belangrijke aandachtspunten. Voor de burgerbegroting is veel belangstelling. De opmerkingen waren zeer divers. Van het betrekken van bijvoorbeeld jongeren tot het bedrag en de burgerbegroting een middel is en geen doel op zich.

4. Alternatieven.

Er is geen wettelijke verplichting om een plan van aanpak op te stellen ter bevordering van de kwaliteit van burger- en overheidsparticipatie.

Niet instemmen met het plan van aanpak betekent dat er geen gerichte sturing zal plaatsvinden op de voorgenomen kwaliteitsimpuls. Daarnaast zullen de nieuwe instrumenten (Burgerbegroting, Kinderburgemeester en Jeugdlintje) niet worden geïmplementeerd.

5. Financiën.

- Plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie (exclusief burgerbegroting)

Voor burgerparticipatie is een financiering beschikbaar gesteld van in totaal € 300.000, waarbij € 150.000 wordt gedekt uit begroting 2019 en € 150.000 uit begroting 2020. De activiteiten (en dus uitputting van dit budget) vinden plaats in de periode 2019 t/m 2023. Voorgesteld wordt hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen.

- Burgerbegroting

Voor de organisatiekosten van de burgerbegroting is vanaf 2019 € 50.000 structureel per jaar beschikbaar. De organisatie- en communicatiekosten voor 2020 (1e jaar) worden geraamd op € 95.000. Voorstel is om, naast het budget 2020, hier het restant budget 2019 voor in te zetten. Voorgesteld wordt hiervoor een reserve overloop in te stellen.

Voor de honorering van projecten van de burgerbegroting is in de programmabegroting 2020 eenmalig een budget van € 150.000 opgenomen. De criteria voor deze projecten worden in februari 2020 door het college vastgesteld.

6. Vervolg.

De acties worden conform planning in uitvoering gebracht. Dit betekent o.a. dat medio januari 2020 de uitkomst van de QuickScan wordt verwacht en in maart/april 2020 de eerste burgersessie van de burgerbegroting plaatsvindt. Daarnaast wordt gestreefd in april 2020 de eerste jeugdlintjes uit te reiken en in september 2020 de eerste kinderburgemeester en kinderraad te installeren.

7. Participatie

Op 15 mei 2019 is een themabijeenkomst Burgerparticipatie en Burgerbegroting georganiseerd voor burger- en raadsleden. Op 30 oktober 2019 heeft – in nauw overleg met een aantal raadsleden - een vervolgbijeenkomst plaatsgevonden.

Voor deze bijeenkomst waren naast de raads- en burgerleden ook via diverse creatieve manieren, waaronder een loting, inwoners uitgenodigd om mee te komen denken en mee te komen praten over nieuwe manieren hoe gemeente en gemeenschap met elkaar om kunnen gaan.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

R.E.C. Kleijnen.

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake.

Raadsvoorstel

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.12-11-2019., organisatieonderdeel BCC Bestuurszaken & Ex. Betrek., no. 2019-33050;

BESLUIT:

1. Vaststellen van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie inclusief:
  - a. implementatieplan burgerbegroting en de daarin opgenomen longlist
  - b. de uitwerking van de Maastrichtse Kinderburgemeester
  - c. het Maastrichtse Jeugdlintje
2. Het college delegeren om de criteria voor de projecten van de burgerbegroting vast te stellen.
3. Instemmen met het instellen van een bestemmingsreserve, gevoed vanuit de budgetten Burgerparticipatie 2019 en 2020, voor de activiteiten van het plan van aanpak burger- en overheidsparticipatie voor de periode t/m 2023.
4. Instemmen met het instellen van een overloopreserve voor het restantbudget Burgerbegroting 2019 voor de extra organisatie- en communicatiekosten in 2020.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 17 december 2019

de griffier,

de voorzitter,